1871. III. évfolyam. **43. szám.** Szerda, márczius 1.

Előfizetési árak:
Helyben es postan küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz. Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bermentve küldendők.**
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Ágyukat a honvédség számára!

⊙.) Midőn a közösügyes viszonyból kifolyó szükségletekre rendkivüli költség kivántatik, s a közös had- és pénzügyminister annak megszavazását kivánja: a mi kormányunk sem a delegatiókban, sem országgyülésünkön nem hallatta még szavát oly irányban, mikép nem birja meg az ország a tulfeszitett kiadásokat.

Igaz, hogy ama közösügyes költségek iránti előterjesztésnek a két állam kormánya beleegyczésével kell történni a dualisticus egyezmény szerint.

Hanem azt sem hallottuk még, hogy kormányunk valamikor valami erélyes előterjesztést vagy ellenszegülést tett volna a közösügyre kivántató költség fölemelése iránti törekvés ellenében. . . .

S midőn a tetemes nyugdijakról volt szó, melyek ellenében az ellenzék a hazafiság szempontjából tett jelentékeny ellenvetéseket: kormányunk távolról sem mutatott hajlamot arra, hogy e téren meggazdálkodások eszközöltessenek a magyar kincstár javára.

Sem azon irányban nem tapasztaltunk takarékossági kedvet kormányunk részéről, midőn a légiová növekedett hivatalnokok számának leszállitásáról volt szót; sőt, ha emlékezetünk nem csal, a mult évben is 1000-et haladó hivatalnok neveztetett ki, a bureaucraticus kormányzás szabályai szerint, melyeknél fogva nem a minőségre, a hivatalnokok tömegére szokott tekintet lenni.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza feleslegessége is erős bizonyitékok szinre hozásával vitattatott több izben a sajtó közlönyeiben; de a kormány itt is mozdulatlanul maradt helyzetében, s gazdálkodásra hajlamot nem tüntetett fel.

Az országnak a Lajtán tuli részekkel, Magyarország követeléseit illetőleg elszámolása maig sem történt meg. Pedig tudjuk, hogy nemcsak azon 4 millió forint ezüst pénz, mely az 1848-ik évben királyi szentesités mellett kibocsátott egy és két pengő forintos magyar bankjegyek alapjául letétetett, vándorolt Bécsbe Windischgrätz u ján, hanem Magyarországnak több, kétségtelen tulajdonait képező alapitványai beolvasztattak a közös kincstárba, melynek csak kamatjai is roppant összegekre rugnak.

Ezenkivül nem kárpótoltatott Magyarország azon károkra nézve, melyeket magánosok szenvedtek 1849-ben a muszkahadak által; holott ezen károk megbecsültettek s azok becsértéke a muszka kormány által követelt hadiköltségekbe betudatott Ausztria javára; ezek minden bizonnyal nem csak ezerekre, hanem milliókra mennek. . . .

Ha kormányunk csak az emlitett tárgyakra nézve is a gazdálkodás, a takarékosság utjait követi vala; ha az Ausztriával elszámolást nem halogatja évről évre: minden bizonnyal sokkal több pénzünk volna most ama czimeken meggazdálkodva, s illetőleg visszatéritve, mint a mennyi szükségeltetnék a honvédségnek ágyukkal felszerelésére. Csupán maga azon 4 millió pengő forint ezüst alap, mely az egy és két forintos magyarbankjegyek fedezetéül szolgált és Bécsbe vitetett, s mely 22-évi kamatjával együtt tetemes összegre megy, eredeti összegében is elegendő lenne annyi ágyura, mely a honvédség felszerelésének megkezdésére fordittathatnék.

Akár van tehát pénz, akár nincs: mindenik esetben a kormány hibája, ha a honvédség ágyukat nem kaphat.

Ha van pénz, alig lehet a mai körülmények közt égetőbb szükség, mint a honvédség felszerelése; ha azt nem akarjuk, hogy honvéd intézményünk guny és nevetség tárgyává ne váljék: ha azt akarjuk, hogy legyen Magyarországnak oly védereje, mire veszély esetén számithassunk; ha óhajtuk, hogy háboru esetében fiaink, testvéreink, s azon sok családapa, kik a honvédséghez tartoznak, daczára lángoló honszerelmöknek, — mészárszékekre ne hurczoltassanak. . . .

Ha pedig nincs párt: nem gazda nélkül számitott-e a kormány, hogy 4 évi kormányzata óta e czélra alapot nem tudott teremteni?

Jól gazdálkodott-e, helyesen járt-e el, megfelelt-e kötelességének, midőn az Ausztriával végelszámolást a legujabb időkig halogatta, a nélkül, hogy e mind nehezebbé válandó kérdés megoldatott, vagy megoldása napfényre hozatott volna?! Holott azon elszámolásból mindenesetre kikerült volna annyi összeg, melylyel most a honvédséget ágyukkal is fölszerelni s az országot e tekintetben megnyugtatni lehetne! . . .

A félrendszabályok mindig megboszulják magokat!

Ha egyszer az Andrássy kormány azon gondolatra jött, azon lépésre határozta el magát, hogy honvédséget állit; ezen elhatározásával a legszorosabb kapcsolatban kellett lenni azon szükségérzetének is, hogy azt épen ugy, mint más hadsereget fel kell szerelni, s hogy erre pénz kell.

Ha pedig nem számitott: ugy félrendszabályozási eljárásának adta kétségbe nem vonható bizonyitványát; ugy a kormány tagjainak államférfiui értéke igen sokat kell, hogy szenvedjen a világ előtt.

Ezen hiba, e mulasztás még bizonyosan a kormányon is megboszulja magát!

Adja az ég, hogy a drága hon is erősen meg ne érezze a mulasztás e boszuját!

Még helyre hozható a hiba, a meggondolatlanság.

Adja meg magát a kormány az ország közvéleményének, a nemzet hangosan nyilvánitott jogos követelésének, mely a honvédségnek ágyukkal s müszaki csapatokkal fölszerelését sürgősen kivánja!

= **Az 1871. évi budget summáriuma** tegnap osztatott ki a képviselők között. A közös költségek beszámolásával a mérleg a következő: Rendes szükséglet 167.102,037 forint. Rendes fedezet 159.136,536 frt. Dificit 7 millió 965,501 frt. Rendkivüli szükséglet 48.640,213 frt. Rendkivüli fedezet 37.282,372. Deficit 11 millió 363,841 frt. Összes szükséglet 215 millió 748,250 frt. Összes fedezet 196.418,908 frt. Összes dificit 19.329,342 frt. Szépen vagyunk.

— **A pénzügyi bizottság** tegnapelőtt délután tartott ülésében először Hódossy Imre módositványát tárgyalta, mely az egyetemi tanárok fizetésének emelésére vonatkozik, s elvül kimondá, hogy az egyetemi tanárok fizetésének emelése oly kérdés, mely az egyetem rendezésének ügyével egyszerre tárgyalandó. Miután azonban a nyugdijak a fizetések után szabatnak, nehogy ebben rövidség történjék, a 24 ezer frtnyi pótlékot meghagyta, hogy alapul a 2500 frtos fizetés vétessék fel. Tárgyaltatott továbbá és elfogadtatott Horváth Mihály módositványa a történelmi okmánytár bővitése és kiadásaira vonatkozólag, s ennek értelmében az előirányzott 15,000 forintot 20,000-re véli felemelendőnek. — Henszlmannak a lőcsei és kassai templom s a visegrádi és dévényi romok javitása és fenntartása érdekében beadott javaslatára vonatkozólag elvileg nem ellenzi a bizottság a javaslat elfogadását, de tervek és költségvetés nélkül nem vélt megszavazandónak semmit, s ennnélfogva ezuttal e kérdések megoldása és elintézése függőben marad addig, mig az illető tervek beadatnak.

= **A munkács stryi vonalnak** magyar erületen eső részére benyujtott ajánlatok tegnap délben bontattak fel a közlekedési miniszteriumnál az erre kiküldött bizottmány által, számos érdeklett jelenlétében. Miután a pályázati és az épitési feltételek felolvastattak, a Franco osztrák bank meghatalmazottja tudatja a bizottsággal, hogy az azon bank által benyujtott ajánlatot visszaveszi, s ha az nem engedtetnék, óvást tesz minden az ajánlatfelbontásából a bankra háramló kötelezettség ellen. A bizottmány nem érezi magát felhatalmazva, a tárgyalás ezen előrehaladt stadiumában helyt adni a bank óhajának, hanem felbontatlanul hagyja az ajánlatot, s a ministerium elébe terjeszti azt eldöntés végett. Ekkor az ajánlatok felbontattak. Az 1. sz. a.-ban gr. Dunin Borkovszky és dr. Eduar Kornitzer egy consortium nevében ajálkoznakkiépiteni a nevezett vonalat 18 hónap alatt 55,200 frtnyi kamatbiztositás mellett mértföldenkint. A 2-ban a bécsi unio bank ajálkozik minden évre és mértföldre 77,100 frt kamatbiztositék mellett. A 3-ik a Franco osztrák bank ajánlata nem bontatik fel. A 4-ik az osztrák általános bank 59,690 frt kamatbiztositék, s az 5-ik az osztrák Central bank 49,400 frt kamatbiztositék mellett ajánlkoznak évenkint és mértföldenkint. Most a ministerium fog hatáázni a felett, hogy ki kapja meg ezek közül az engedélyt.

— **Bécs**, febr. 28. Feidler udvari tanácsos ósztályfőnöknek neveztetik a kultuszminiszteriumhoz ki. Bismarck az idén a karlsbadi gyógyfördőt fogja használni.

— **Az angol katonai** ügy a felső házban erős polemiára szolgáltatott alkalmat. Carnavon lord a kormány javaslatát csak fótozásnak nevezte, a sereg rosz szervezetét és költséges voltát emelte ki és sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy ez alkalmat nem használják fel arra, hogy az általános védkötelezettséget behozzák. Végül reményét fejezte ki, hogy az ország a háboru tanulságait hasznára fordítja és az alsóház a javaslatot komoly megfontolás tárgyává teszi. — Northbrook alállamtitkár a kormányt védi. — A különben eredménytelen vita azzal végződik, hogy a kivánt okmányok előterjesztése a módositásokkal együtt elhatároztatik.

— **London**, febr. 27. A „Times“ arról értesül, hogy Rumenia fejedelme még nem tett le lemondási szándékáról.

— **München**, febr. Politikai körökben azt rebesgetik, hogy a czászár a badeni nagyherczegséget királyságra akarja emelni; ugy szintén Bajorország, Würtemberg és Hasszina javára is gondolkozott volna, terület nagyobbitás felől.

Kassel, febr. 27. Napoleon hir szerint márczius hó 4-dikén hagyja oda Wilhelmshöhét.

London, febr. 27. A „Daily News“ jelenti, hogy a hadi kárpótlás Francziaország részéről nem azonnal készpénzben, hanem a jövedékből fogna kifizettetni.

Berlin, febr. 27. Belfortnak Francziaországtól el nem szakitásának hire itt bámulatot keltett. A császár a Páris által fizetendő 200 milliónyi sarczra nézve akép határozott, hogy az a német csapatok közt osztassék ki. A hadi kárpótlás 5 milliárd frankban állapittatott meg, mely 3 év leforgása alatt lenne fizetendő. A fizetési idő tartama alatt a Champagneban német sereg fog tanyázni. A császárnak Berlinbe érkezését legkésőbb a jövő hó 5-re várják. A császárné elébe fog utazni. — Bismarck herczegi czimet nyerne.

= Az osztrák-magyar birodalom és Uruguay köztársaság között kitünő kereskedelmi és hajózási szerződés tervezete a mult napokban tétetett át a kereskedelmi miniszteriumtól az igazságügyi miniszteriumhoz jogi véleményadás végett.

= **Rettenetes vasuti szerencsétlenség.** New-Yorkból febr. 9-ről irják a „Frankfurter Ztg.“-nak: Febr. 6- és 7-ke közötti éjjel Ponghkepsie közelében „New-York“ államban egy oly vasuti szerencsétlenség történt, a melyhez hasonlót az egyesült államok, bár ott a vasuti balesetek napirenden vannak, nem mutathatnak fel. Egy terhes vonat este ½11 órakor 30 waggonban szállitott New-Lamburgon át New-Yorkféle petroleumot, a nevezett állomástól nem messze egy waggon a sinek közül kisiklott, de a mit a mozdonyvezető csupán csak akkor vett észre, midőn a Wappinger-Krecki hidra jutottak, itt megeresztette a gőzt, a minek az lett következménye, hogy a kisiklott waggon egészen a másik vágásra jutott. E perczben a másik vágányon a gyorsvonat repült szemközt, melynek vezetője látta ugyan a waggont a maga vágányán, de nem volt képes feltartóztatni a vonatot, mely őrült sebességgel rohant keresztül a tisztitatlan petroleummal telt waggonon. Egy rettenetes rázkódás után roppant lángoszlop csapott fel az égig, aztán rettenetes felrobbanás következett, s mindez egy perez müve volt. A másik perczben egy ujabb recsesenés hangzik, s a fahid leszakad, s az egész vonat a lángoló kocsikkal a befagyott folyamba zuhant alá, s több mint ötven torokból hangzott fel a rémitő halálkiáltás, s aztán 2000 lábnyira esve a vonat, át tört sustorékolva a fagyott folyam jegén, s a felcsapó viz hullámai között tünt el. Az egész vonatról senki nem menekült meg. A hullákat, waggonokat másnap reggel szabaditották ki a vizből, s a legtöbb annyira össze volt égve, hogy nem lehetett őket felismerni. A legtöbb szerencsétlen gazdag, vagyonos családból való volt.

Francziaországi események.

Debreczen, márczius 1.

A párisi gróftól egy levélkivonatot hoz a „Gazetta de France“, melyben irja: A mi Francziaországban képviselői által történik, jó lesz; de a mik a képviselőházon kivül kisértetnek meg, az korai és terméketlen lenne. — Nincs személyes nagyravágyásra gondolatom, én loyalis módon fogok dolgozni azon megoldáson, mely Francziaországnak a legbiztosabban nyujt egy állandó és tisztességes kormányt, melyre annak szüksége van. Hogy a lemondást kikössék: azt el nem fogadhatom, nekünk azt határozottan vissza kell utasitanunk. Csak elvi és nem személy-kérdésekben kell szilárdnak lennünk. (T. i. nem felel arra, hogy lemond-e vagy nem?)

— **Jules Favre levele kollégáihoz.** Favre egy 22-ről keltezett következő levelet intézett volt kormánytársaihoz:

Kedves barátaim! Kétségkivül ugy fogják találni, hogy nagyon későn fordulok önökhez. Azonban előre meg fognak bocsátani nekem, és pedig annyival is inkább, hogy önök a nélkül, hogy én annak kifejezést adtam volna, kitalálták azt a barátságot. Nem volt szükségünk erre a megpróbáltatásra, hogy egymást megösmerjük, mindazonáltal az a mi kölcsönös érzelmeinknek legfényesebb bizonyitéka. Együtt küzdöttünk és szenvedtünk, mindig támogatva lévén forró hazaszeretetünk és kölcsönös ragaszkodásunk által. Ohajtottam volna, hogy azon átalakulásnál, mely most folyt le, mindnyájan egy czim alatt maradtunk volna a köztársaság szolgálatában meg, és parancsoló kényszerüség volt ahoz szükséges, hogy én belegyezzem, miszerint az másképen legyen.

Mindazonáltal szövetségünk egységes marad. J. Ferry barátunkat ép oly szeretetre méltónak és önzéstelennek találtam, mint a multban. Tehát közöttünk mi sem fog változni, és mi, bármi következzék, mindig szoros barátság és szilárd akarat által leszünk összekötve a végre, hogy hazánkban egy valóban szabad kormányt alapitsunk meg.“

Felirata

a debreczeni kereskedelmi és iparkamrának a pénzügyminiszteriumhoz, a só-kezelés czélszerüsitése érdekében.

Midőn a kincstári sóraktárak országszerte felállittattak s azok kezeltetése jövedéki közegekre bizatott, ez intézkedés kielégitő biztositékot látszott szolgáltatni arra nézve, hogy a mult regime alatt a só szállitásnál és eladásnál oly gyakran előfordult kalamitások és visszaélések jövőben nem fognak ismétlődni.

Bárha a mostani só-jövedéki rendszer alapeszméje egészséges s gyakorlati czélszerüségére vonatkozólag az 1848 előtti idők előzetes biztositékot nyujtanak, mindazonáltal e rendszer által még sem éretett el mindenütt a kitüzött czél s némely vidéket illetőleg kérdésessé vált a közönségre nézve azon haszon és eredmény, melyet a régi rendszer megváltoztatásától és a mostaninak érvénybe helyezésétől méltán és jogosan remélni lehetett.

Tekintve pedig azon körülményt, hogy hazánkban a jelenlegi állam — és nemzetgazdasági viszonyok mellett a sószállitásnak és árulásnak leggyakorlatibb és leghasznosabb módja a kincstári házi kezelés: határozottan feltehető, miszerint nem a rendszer maga, mint inkább azon intézkedések czélszerütlenek, melyek egyes helyeken annak kezelésére irányozvák.

Mivel pedig e rendszer általános hasznossága főképen az intézkedések czélszerüségében gyökerezik, a kincstár és közönség jól felfogott érdekének megóvása tekintetéből szükséges, hogy az semmi irányban ne koczkáztassék, hanyag és czélszerütlen intézkedések által.

Ezen elvből kiindulva, törvény által is előnkbe szabott kötelességünknek ismerjük a debreczeni só-hivatal fennállása óta szerzett tapasztalatok alapján a Nagyméltóságu pénzügyminiszteriumnak tisztelettel tudomására juttatni, miszerint a helybeli m. k. só-hivatal működése egyátalában nem felel meg azon kivánalmaknak, melyeket más helyeken és más intézkedések mellett a mostani sókezelés különben biztosit.

Egyik legfőbb oka ennek mindenesetre azon körülményben rejlik, hogy a debreczeni sóraktár nem képes a mostani szerkezet és intézkedések mellett a helybeli és vidéki közönség szükségletét minden időben és teljes mérvben fedezni, — elanyira hogy a nagy közönség már több izben napok sőt hetek folytán sem volt képes szükségleteit beszerezni, sőt a helybeli sóhivatalnak ez iránt az illető helyre történt előterjesztései is siker nélkül maradtak.

A körülmények ezen állása kényszerité a kamara elnökségét azon felterjesztésre, melyet ez ügyben mult év deczember hó 9-én 698. sz. a. a Nagyméltóságu m. kir. miniszterelnökséghez intézett, s mely felterjesztés a Nagyméltóságu pénzügyminiszteriumtól azon időben még elkülönitve működő központi sóüzleti igazgatósághoz a miniszterelnökség által deczember hó 12-én elintézés végett áttétetett. Azon felterjesztésünkben — az ügy sürgető volta miatt — csupán azon körülmény előtüntetésére szoritkoztunk, hogy a debreczeni sóhivatalnál a helybeli és vidéki kereskedők minden utánjárás daczára nem képesek kellő sómennyiséghez jutni s a nagy közönség nem birja napi szükségleteit beszerezni. E tény alapján kértük volt fel a miniszterelnökséget arra, hogy a Nagyméltóságu pénzügyminiszterium utján a legsürgősebben intézkedni méltóztassék az iránt, hogy az illető kereskedők, ugy a helybeli és vidéki közönség, folytonosan elegendő só mennyiséggel láttassanak el. — Felterjesztésünk következtében a m. k. központi sóüzleti igazgatóság mult év deczember hó 13-án 5832. szám alatt egy átiratot intézett ezen kereskedelmi és iparkamarához, melyben némi kételyt fejez ki a felett, hogy mikor állhatott be a debreczeni sóhivatalnál tényleges sóhiány, holott deczember 9-kén, tehát felirtunk keltekor 144 mázsa törmelék só volt a raktárban s 10-én érkezett Tokajból 360 mázsa, mely azonnal el is adatott.

Szükségesnek véltük ezen adatok felemlitését azon oknál fogva, hogy a Nagyméltóságu pénzügyminiszterium tudomást vegyen arról, miszerint a központi sóüzleti igazgatóság ideje korán értesülve volt azon kalamitásokról, melyek e'különitve keletni? Jó foganatja csak akkor lesz, ha más tésztával összevegyül; e halogatásnak minden órája utóljára is veszteség leend.

„Node, ha ebben mi előnyben vagyunk“ — szólt Dösne asszonyság, — „a németek meg az idegen nevek és szók kimondási kezelésében vannak előnyben; önök ugy irják és mondják azokat ki, mint saját hazájokban, mi francziák pedig mindent elfrancziásitani szeretünk.“ — E megjegyzés sok ellenvetésre talált, s az ellenkezőt példákkal bizonyitgatá be a házi ur.

Később a fiatal fekete a spanyolokat fogta galléron. Ki ez a tüzesen **küzdő viador**? — épen szomszédnémat akartam **iránta** megkérdezni, de **másik** számszédjával épen beszélgetésbe merült, mely a készülőben levő spanyol szövetséget dönté halomra. Igy nem zavarhatám beszédében Thiers ur anyósát, s ismét nem tudhatám meg a fiatal fekete ur kilétét. Most ez Martinez de la Rosa urat kezdte marczangolni, s vén fecsegőnek nevezte. Mignet vette oltalmába az irodalmi államférfiut, s elmondá, mily kifogástalanul viselte magát Martinez, Ferdinánd király alatt. — „Ah az régen volt.“ — „Igen de igaz volt, s mint becsületes jellemének alapja elismerendő.“ — „No jó! — de hát az a Mendizabal, félig legalább is megbolondult; — s ha még csak az volna, — de —“ — „Becsületes“ — szakitá félbe a támadót Thiers. — „Hogyan — becsületes?“ — „Teljesen és valóban az. En figyelmesen kisértem, — talán nem vagyok képes a félbolondság vádját teljesen megczáfolni, de végre is be kelle vallanom, hogy Mendizabal becsületes és derék ember.“

(Vége következik.)

TÁRCZA.

Thiers ebédjén.

1847.

Közli: K..... IMRE.

(Folytatás.)

Általános helybenhagyással találkoztak e szavak a franczia asztalkörben; csak amaz ifju ember a fekete öltönyben rázta fejét. „Ismerem én Németországot,“ mondá félhangon, „s jóslom, hogy nem ugy lesz az! Ily egyenes logikai tett amaz uraknál nagyon is egyszerü; ők bizonyos regényességben nőttek fel, miből sehogy és sehol sem tudnak kibontakozni; ott a király tetszést követel.“ — „Annál jobb!“ vágott közbe egyhangulag Mignet és Cousin; — „annál jobb,“ szólt Thiers is; „a tetszést kivánó királyok a legjobb királyok, különben csodálkoztunk egy levelén az önök királyának,“ folytatá hozzám fordulva, „melyet Jules Janinhoz intézett, s mely a tegnapi birlapokban olvasható; a németországi költők iránt is épen oly jóakarattal viseltetik.“ „Ily önállótlan könyvért!“ kiáltott a fekete öltönyü. „Harlow Clarisse felczifrázott átdolgozatáért, — és Jules Janinhoz! ismeri ön Janint? tudja ön, kit hivunk mi francziák polissonnak?“*) „Az nekem mindegy,“ válaszolék, „csak azon bámulok, miszerint a legudvariasabb nemzet oly feltünőnek találja azon kis udvariasságot, mi egyik tagjához intéztetett. A nevezett franczia iró némi kis lármával egy könyvet küld egyenesen királyunkhoz, s arra ettől, mint látszik, elég vigyázón mérlegelt választ nyer.“ „Az igaz,“ vágott közbe Thiers. „Ha e szerző, folytatám, ez udvarias választ a birlapokban gondolta közzétehetni, az csak ránézve jellemző.“ „Nagyon igaz,“ ismétlé Thiers, „de ismétlem kérdésemet, ha vajon az önök királya ily figyelmes és jóakaró módon jár-e el a német költők irányában is? mert erről nincs tudomásunk, s ily elbánás érdekesnek és jutalmazónak tünik fel előttem.“ „Csak a régi romantikusok iránt,“ kiáltott föl ismét az ifju fekete. Válaszoltam neki, hogy királyunk az ifjabb világ költői iránt is részvéttel viseltetik, kiknek müvei, beltartalmát nem is tekintve, a kifejezések szelleme érdemel dicséretet. Ha ebben nincs sok öröme, nem az ő jóakaratát kell okolni. A körülmények itt az ok, s ez mindig egy szokott lenni, ha a fejedelem már előrehaladt korában lép trónra, költői rokonszenve—mindenkinél az ifjuság virága — rég elmult időben gyökerezik. Itt aztán áttért a beszélgetés arra, hogy tulajdonképen mily fokig gyámolitsa a fejedelem személyesen az irodalmat; emliték XIV. Lajost, emliték Napoleont. Thiers, ki a császár életleirásával naponkint foglalkozik, kimérhetlen adatokkal rendelkezik erre nézve is, csak ugy hinti azokat szét, mikor alkalom adatik reá, s mivel most Thiers az ellenzékhez tartozik, ezen adatok is a szabadelvü demokrata Bonapartét tüntetik elő. Mennyire barátja volt az irodalomnak, tanusitják e szavai: „ha Corneille most élne, herczeggé tenném.“ Egyébiránt abban az egész asztaltársaság egyetértett, hogy az irodalom s annak férfiai a fejedelem és állam által gondosan ápolandók, jobban, mint Francziaországban, hol pedig aránylag sokkal több történik e tekintetben, mint egész Németországban.

Aztán az udvari szinházakra került a sor. Egy megjegyzésem nagy lármát okozott; azon tilalmat emlitém fel, miszerint Németország szinházaiban az uralkodó családok őseit nem szabad szinpadra léptetni. Kis szünet állott be; mindenki gondolkozott, minő szempontból tekintse e tilalmat. Egyszerre történtek aztán a felszólalások: „hiszen ez köztársaságilag hangzik,“ kiálta az egyik; „az a convent határozatára emlékeztet,“ szólt a másik; „hiszen az szakitás a történelemmel,“ mond a harmadik; „népszerütlenné teszi a dynastiákat,“ rivalgott a negyedik, s igy ment az egy jó darabig. „Tudjátok,“ szólt végre Thiers, „hogy ez ügy a magas politikához tartozik, tanulságos, fontos tilalom! és önöknél patriarchál viszonyokról beszélnek?“ „Igen és jogosan,“ válaszoltam e kérdésre. „De uram,“ vágott közbe hirtelenséggel, „ily tilalom ellentéte a patrialchalismusnak, egy vonással kitörli az uralkodó családokat a nemzet legünnepiesebb, legnépiesebb részvétéből, elszoktatja a közönséget azon központtól, mit különben minden kitalálható igyekezettel s erőfeszitéssel most is fenn akarnak tartani; e tilalom oda kényszeriti az irókat, hogy néphősöket válasszanak maguknak, kényszeriti, hogy ujakat alakitsanak, és igy a kisérletlent, a ki nem számithatót állitsák a szinpad deszkáira, s felejtsék el a fejedelmek őseit, erényeikkel és büneikkel együtt; óh uram! ez nagyon sajátságos, s nézetünk szerint épen nem válik a régi monarchia előnyére.“ Aztán Mignet és Cousin felé fordulva, ezen kicsi tárgyból általános következtetéseket vont, s oly érdekes észrevételeket tőn, mintha mint történetiró egy nagy czikknek végfejezetét kellett volna előadni.

Ily módon szokta Thiers kifejteni ékes szólását, valóban szánandó hangja segélyével, mely magas vékonyságában körül-belől annyi segitséget szolgáltat a léleknek és szellemnek, mint a hangtalan fa pálczikák a zenének. Az ügyes berendezés, lélek és tudomány képesek csak felejtetni, hogy közbenjáróul oly gyarló physikai organum hozatik mozgásba, mely ha aztán elegendő fokig történik, midőn e hangra mitsem ügyelünk, akkor a szónok megsarkantyuzza szellemi tehetségének minden titkos rugóját, melyek az elpattanásig feszülve maradnak a beszéd bevégeztéig. Midőn azt képzeled, hogy már bevégező, csak akkor készíti elő a befejezést; — nem szünetel, — nincs időd attól félni, hogy ismétlésbe esik, ez nem szokása; — még egyszer megfesziti minden erejét, előtérbe tolja gondolatseregének egész tartalékát és egy meglepő, s a tömeg miatt ellenállhatlan fordulattal kivivja önkéntelenül kitörő helyeslésedet s viharos tetszésedet. Ha barátságos arczán apró fények látszottak eddig, — a beszéd utolsó tételénél ez apró fények sugárzó fáklyává csoportosulnak.

Mivel épen a szinházakról folyt a társalgás, és Thiers ez intézetek nagy fontossága mellett öntötte ki beszélő tehetségének egész özönét, az e termékenyitő záport követni szokott apróbb villámlások közben, itt ott Rachelről is megemlékeztünk. Azon észrevételt tettem, hogy senki sem emlité föl zsidó származását. Hol a zsidó emancipaltatik, ott egyszersmind a nemzet tagjául is bevétetik. Miért nem követik ezt Németországban is? holott ez nálunk méginkább használna, mint Francziaországban. Nekünk inkább lenne szükségünk erős kovászra, mint a különben is eleven verü francziáknak. A zsidók éles szelleme, a világ kovászává vált, mily politika — e kovászt mindig

*) Polisson — pajkos fattyu, szószerint fényesitő.

lyek a debreczeni sóhivatalnál előfordultak. — Különben jelentésünk folyamából kitünik, hogy a m. kir. központi sóüzlet tek. igazgatóságának ez ügyben tett intézkedései épen nem nyujtottak garantiát arra nézve, hogy a nagy közönség napi szükségletének beszerzését továbbra fenakadás nélkül eszközölheti, mivel az idézett átirat után is voltak napok, sőt hetek, midőn a helybeli raktárban egyátalában nem volt semmi sókészlet.

A fentközöltek előre bocsátása után, állításunk igazolására, illetőleg annak támogatása tekintetéből: hivatkozunk a helybeli sóhivatal forgalmi naplójára, melyből kétségen kivül meggyőződést szerezhet a nagymélt. pénzügyminisztérium.

1-ször arról, hogy mult év november hó végéig három napig átalában nem volt semmi készlet a debreczeni sóhivatalnál.

2-szor, hogy decz. 9-én tehát a már többször idézett feliratunk keltekor 144 mázsa törmelék sónál nem volt egyéb készlet, s igy kősó sem lévén, a tényleges hiány részben már akkor is beállott: a mit eléggé bizonyit a központi sóüzleti igazgatóság hozzánk intézett hivatalos átiratában felhozott azon adat, hogy a tokaji raktárból decz. 10-én érkezett 400 mázsa só azonnal elfogyott.

(Vége következik.)

UJDONSÁGOK.

* **Egy reményteljes ifju élet ismét kialudt.** Kain Béla, városunk szülötte, a köztiszteletben álló szülők szép jövőt igért reménye nincs többé. A halál rideg karja akkor ölelé magához e jeles ifjut, a midőn már czéljának elérésétől alig egy lépés választá el. Kain Béla, buzditva derék atyja példája által, az orvosi magasztos hivatásra készült, s tanulmányait még a mult évben el is végezte, a tudori oklevél megszerzésére szükséges két vizsga elsejét a legkitünőbb sikerrel tette le, és épen a napokban volt a második vizsgát leteendő, a midőn hagymázba esvén, a kétségbeesett szülők Pestről hazaszállitották, s itt pár heti sulyos szenvedés után, ma reggel 3 órakor jobb létre szenderült. Egy, csak most nyilni kezdő virágbimbót tört le benne a kérlelhetetlen halál, ki előtt egy szép és fényes jövő, sikert igéró reményei mosolyogtak. Épen a midőn a szenvedő emberiségnek volt felajánlandó annyi év fáradhatatlan tanulmányait, a midőn a város lakossága a nevéhez kötött bizodalommal várta benne felvirulni jeles atyjának szép erényeit, s mély tudományát, akkor ragadá őt el tőlünk a halál rideg széle, s hagyott mély, alig orvosolható bánatot, nemcsak a méltán kesergő szülők, rokonok, barátok, hanem az egész város közönsége kebelében vissza. „Sit illi terra levis!“ Legyen könnyü neki a föld, aludjék édes álmokat a nemsokára reá nehezedő hideg hantok alatt, s bár még ifju volt arra, hogy tetteivel örökitse meg emlékét, de nemes igyekezete, szép jelleme, s komoly iránya, mindenkinek előtt, kik csak ismerték, s barátunknak nevezhették őt, feledhetetlenné teszik emlékét. S ha a közös részvét, a fájdalomnak sok ezer kebel közt megoszlása enyhitheti a bánatos szülők mélyó keservét, akkor talán adhat nekik némi vigasztalást annak tudata, hogy bár ez egyetlen gyermek elvesztésével őket érte is a legnagyobb csapás, de annak viselésében nagy számmal osztozunk velök. Béke lebegjen az oly korán sirba borult ifju hamvai felett.

* **Ellenőrré** a házipénztárhoz a tanács mai napon tartott ülésében ifjabb Jeney József lett megválasztva, ki az esküt a zonnal le is tette.

* **A congressusi izr. hitközség** elöljáróságának megválasztása ezelőtt néhány nappal történt meg. A hitközség elnökévé Steinfeld Antal, pénztárnokává Rott Lipót, s az elöljáróság tagjaivá dr. Popper Alajos, Berger Henrik, dr. Deutsch Ferencz, Deutsch Jakab és Schwartz Bernát választattak meg.

* **Földy János** tanfelügyelő tegnap és tegnapelőtt a helybeli leányiskolákat látogatta meg nt. Nagy József lelkész és az algondnok társaságában, s azokat mind a legjobb állapotban találta, s több helyütt ugy a tanitó, mint a tanitványok szorgalmát különösen megdicsérte.

* **Nyilatkozat.** Alulirott kötelességének tartja azon tisztelt előfizetőknek, kik a kibocsátott előfizetési felhivás következtében „Német nyelvtan“-omra előfizettek, és az előfizetési pénzt beküldötték, jelenteni, hogy közbejött akadályok miatt, nyelvtanom nem fog kinyomatni. Egyuttal utasitottam Szatmári Károly urat, hogy a hozzá beküldött előfizetési pénzeket az illető előfizetőknek visszaküldeni sziveskedjék. A jövő nyár folyamában azonban, remélem, hogy azon akadályok elháritva leendenek, ugy hogy nyelvtanom ki fog nyomathatni; miről a t. cz. közönség annak idejében értesittetni fog.

Felkán, 1871. febr. 20.

Emericzy Dávid,
felkai ev. lelkész.

A fentebbi nyilatkozathoz a magam részéről még azon megjegyzést csatolom, hogy miután a kérdéses nyelvtan ezuttal részint a csekély számmal jelentkezett előfizetések, részint a kiadókönyvárussal meghiusult szerződés folytán ezuttal nem jelenhet meg, — mindazon tisztelt előfizetőknek, kik nálam tették meg előfizetéseiket, (számra 15) e hó 5-ik napjáig bérmentve fogom előfizetési pénzeiket megküldeni.

Debreczen, 1871. márcz. 1.

Szatmári Károly.

* **Életre való eszme.** A rendőrségnél a mint hallottuk, a főkapitány egy életre való eszmét akar foganatositani. Nevezetesen eddig az éji őrjáratok vezetésével a birtosok voltak megbizva, a kik ugyan kötelességeiket hiven elvégezték, most azonban a nagyobb és rendesebb felügyelet eszközlése végett a rendőrség felsőbb tisztviselői is fognak kettesével éjelenkint, egy héten legalább mindenki egyszer inspectiót tartani, mi csak előnyére leend a rendfentartásának. — Igen helyeseljük ez intézkedést, s ohajtjuk, hogy az minél előbb foganatosittassék.

* **A főiskolában** a téli félév tegnap fejeztetett be, s a második félév a gymnasiumban e hó 5-kén, s az akademiában 9-kén veszi kezdetét.

* **A hangversenyekből** nekünk is jut a bőjti idényben. Steinacker Vilma kisasszony mostanában városunkba szándékozik rándulni, s itt nehány hangversenyt rendezni. E hirre vonatkozólag a „Z. Lapok“ igy ir: A szép tehetségü és képzettségü müvésznő, ki legutóbbi pesti hangversenyével is átalános elismerést aratott, bizonyára szivesen látott vendég lesz az alföld müszeretó fovarosában.

* **A debreczeni ipar s kereskedelmi bank** forgalmi havi kimutatása: Bevétel: pénzkészlet január 31-ről 18,786.52, kifizetett váltókból 158,899.58, előlegekből 7725, kamatokból 4582,27, kamatozó betételekből 41,694., — kibocsátott pénztárjegyekből 2400., — érczpénz eladásból 5343.97, értékpapir eladásból 4439.91, sorsjegy eladásból 1283.25, folyó számlára 36,612.57, raktárbérből 14.97, idegen pénztárjegy eladásából 7500., — jutalékból 1.40, alapitási költségből 40., részvény átirásból 2., — nyomtatványokért 3.30, összesen 289,289.74. Kiadás: tiszti és szolgafizetésre 470., leszámitolt váltókra 166,715.94, leszámitolt előlegekre 8255., — kamatokra 101.9, költségekre 101.32, kamatozó betétek visszafizetésére 46,668.24, pénztári jegyekre 100., — érczpénz vásárlásra 1534.82, szelvény vásárlásra 297.11, értékpapir vásárlásra 2510.54, sorsjegy részletre 472.30, folyó számlára 58,298.40, nyomtatványokra 16. jótékony czélra adakozás 10., — pénzkészlet február 28-káról 3738.98, összesen 289,289.74. — Debreczen, 1871. márt. 1.

* **A nedves időjárás** e télen nem csupán a házakat rongálta meg annyira, hogy több összerogyott, hanem a kertek gyepüiben is igen sok kárt tett. Igy a Varga-kert gyepüje is több helyütt szétmállott, s most azt egészen ujra kell rakatni.

* **A Kutassy Imrénél** készült „Ujvárosi nóta“ kiállitása felől a fővárosi sajtó elismeréssel nyilatkozik, igy a jelesen szerkesztett „Magyarország és a Nagyvilág“ képes folyóirat. Ennek legközelebbi számában olvassuk:

„Ujvárosi nóta“ és „Viszhang az alföldről“ czimü két csárdást küldött be hozzánk azok szerzője Balázs Kálmán, a debreczeni zenekar igazgatója. Nem roszabb e két zenemü bármely modern magyarnál, s nem kételkedünk benne, hogy ha Balázs Kálmán bandája huzza, még kitünő is. — A kiállitás igen csinos és becsületére válik Kutassy Imre müintézetének.“ — Nem vagyunk barátai a reclamcsinálásnak, de egy vidéki lapnak e mükiállitása felől az általunk irt megitéléssel egyenesen ellenkező megrovása ellenében, jónak láttuk ezt a magunk nézete igazolására felemliteni.

* **A Népkert“-ből** mint már irtuk régóta vesznek el a tüzelésre használható fák, ugymint, a csemeték mellett támaszul szolgáló karók, ülőhelyek és tőkék; a mult éjjel azonban rajta vesztett a telvaj, a kertész tetten kapta, s megérdemlett büntetése elnyerése végett átadatott a rendőrségnek.

* **Elgázolás.** Tegnap délután az omnibusz elgázolt egy szegény asszonyt, a nő könnyü sérülést kapott, a kocsis pedig vigyázatlanságáért bebörtönöztetett.

* **Beküldetett.** E lapok egyik mult számában olvastunk egy panaszt a szent-annai járda ellen s eszmetársulásnál fogva megemlitjük, hogy a kádas-utczai járda is, a legelhanyagoltabb állapotban sinlődik. Már eddig minden burkolatról letakaritatott a sár, csak a kádas-utczain diszlik fényben az. A mi tulajdonképen a járdát illeti, az ugynevezett volt senátor házáig, kit a krónika annak alapitójául vall, kivéve a szegletház kapuja előtti tért,— a hol bokáig elmerülne a lába a járók-kelőknek, ha kinem kerülnék, — csak megjárná, azontul esős időben bokáig ér a sár. Már ha a szegény ottlakó polgárokat nem veszik számba is az illetők, — hát tekintsék legalább a még elnem rodhatt burkolat törzseit, — mentsék meg, azokat a végső enyészettől, — vagy azt várják talán, még a sár a napheve által kiszáradván, azt a márcziusi szelek magával sodorják?

Többen.

* **Időjárásunk,** mely nehány nap óta a legenyhébb tavaszi volt, ma reggel hirtelen megváltozott. Éles fagyasztó éjszaki szél fuj, s a kiket a szükség nem hajt, (mint pl. az ujdondászt) az bizon szépen otthon marad a jó fütött szobában (ha ugyan a szük füteni való el nem fogyott.) Ugy látszik, márcziusmég éreztetni akarja velünk hatalmát, s a pár nap előtt levetett téli felöltők ismét előkerülnek, s a szép tavasz előhirnökei, a meleg napok még nem engedik, hogy harmad, negyednapos vendégeknek nevezzük őket.

(D—y.) **Sürgönyforgalom.** Febr. 19-én 1871. A pénztárnál felvétetett sürgöny 72 drb, megérkezett és kézbesitetett 66 drb, felvett 221 drb. kiadatott 221 drb, összesen 580 drb.

Február 20. Felvétetett 75 drb, megérkezett és kézbesittetett 62 drb, felvétetett 284 drb, kiadatott 284, össz. 705 drb.

Február 21. Felvétetett 76 drb, megérkezett és kézbesittetett 65 drb, felvétetett 252 drb, kiadatott 252 drb, össz. 645 drb.

Február 22. Felvétetett 43 drb, megérkezett és kézbesittetett 45 drb, felvétetett 260 drb, kiadatott 260 drb, össz. 608 drb.

Országgyülési tudósitás.

A képv.-ház ülése febr. 28.

Elnök Somssich Pál 1/4 11 órakor nyitja meg az ülést.

A kormány részéről jelen vannak: Andrássy gróf, Gorove I., Szlávi, Kerkápoly. —

A tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesittetik.

Több kérvény nyujtatik be.

Széll K. a pénzügyi bizottság 4 jelentését olvassa fel; napirendre fog tüzetni. A martiusi indemnitytre vonatkozó szentesitett törvény kihirdettetik és e czélból a főrendekhez küldetik.

Következik a napirend: a honvéd lovasság szaporitására vonatkozó tvjavaslat feletti vita folytatólagos tárgyalása.

Ürményi Miksa Keglevich Béla gr. beszédére replikázva, hangsulyozza, hogy minden európai állam mozgása nehézkes. Hivatkozik e tekintetben oly államokra, melyekben különböző nemzetiségek vannak, ennélfogva nemcsak a nemzetiségeket kivánja alapul tekinteni a monarchiára nézve, hanem kivánja, hogy a monarchia eszméje is legalább ily mérvben képezze az összetartás kapcsát. Németh Albertnek azon megjegyzésére, melyet a fiatal Pulszkira mondott, sajnálja, hogy oly felfogásból indult, mely szerint az embereket rőf fel kell mérni, igaz, hogy a mérték Németh A.-re nézve előnyös, (derültség), de nem helyes.

Mátyus Aristid azon megjegyzésére, mit Ernuszt interpellatiójára és az arra kapott válaszra mondott, kijelenti, hogy ily interpellatió tételére bizony nem kellett valami nagy bátorság; sőt azt tapasztalta, hogy a népszerü és hangzatos elvek iránt felszólalni nem kivántatik oly nagy bátorság, mint ellenkező esetben (helyeslés jobbról.) Pártolja a közp. bizottság véleményét.

Csernátony Lajos Ürményi azon mondására, hogy Keglevics beszédében nem volt semmi uj, — megjegyzi: hogy Ürményi beszéde azt mutatja, hogy amabban volt uj dolog — és ez az, hogy a közérzületnek kifejezést adott.

A nemzetiségekre vonatkozólag kijelenti, hogy a nemzetiséget nem tartja summus bonumnak, hanem eszköznek a szabadságra, és etatnak az előmenetelre; és itt rámutat Amerikára és Schweitzra, a hol mihelyt meg van a szabadság, azonnal elenyészik a nemzetiségi kérdés, és senki sem kérdezi, mily nyelven beszél szomszédja.

Andrássy gr. egyik nyilatkozatára nézve hangsulyozza, hogy nem az a fődolog, hogy az uralkodó viseltessék bizalommal a nemzet iránt, hanem az a fődolog, miszerint a nemzet viseltessék bizalommal felfelé.

Elnök nem akará félbeszakitni szónokot, de kénytelen megjegyezni beszédére, hogy alkotmányos országban, hol felelős miniszterek vannak, a fejedelem személyét a tanácskozások folyamába vonni, helytelen.

Hollán Ernő azt tartja, hogy a honvédkerületek alapján a mai kor igényeinek megfelelő tüzérséget és müszaki csapatokat állitni lehetetlen. Mint nagy nehézséget emliti fel a tisztekben lévő nagy hiányt; és reflectál Degréuek azon megjegyzésére, hogy több tiszt folyamodott a honvédséghez, de a kormány által nem vétetett figyelembe; ugyanis a keretrendszer szerint a tiszteknek csak 1/4-de van rendes szolgálati állapotban, és fizettetik rendesen; a többi 3/4 rész az u. n. szabadságolt állományban van, ha tehát a rendes állomány be van töltve, a kormány nem teheti, hogy uj egyéneket vegyen oda fel. A golyószóróra nézve megjegyzi, — hogy ki a fegyvernemet ismeri, az nem fogja porszórónak nevezni. — Klementisnek azon mondására, hogy országunk gazdag bányákban, melyek jövedelmével a tüzérséget s müszaki csapatokat fel lehetne állitni, megfeledkezett egy nevezetes factorról: a szellemi tőkéről. Jókai Mórnak a porosz franczia catastrophára tett azon megjegyzésére, hogy a háboru megkezdése előtt azon franczia serget kellett volna Franczia országnak felszerelve kiállitni, mely 6 hóig vivott hazája megmentésére, elismeri, hogy Franczia országot nem érte volna oly nagy veszély, ha a hadiintézkedések nem maradnak csupán papiron; azonban azt hiszi, hogy a „garde nacionale mobile“ ha fel is szereltetett volna tüzérséggel és müszaki csapatokkal, ez nem azért történt volna, hogy önállólag müködhessék, hanem hogy a rendes hadsereg kiegészitéséül használtassék.

Tisza L. és Várady G. félremagyarázott szavaikat igazitják helyre. P. Tóth V. szerint a szláv egység ellen csak a közszabadsággal lehet küzdeni. Dobsa a francziákra hivatkozik, s ott a népből rendezett sergek megmentek az ország már-már eljátszott becsületét; — nálunk a rendes katonáról azt is rosz neven veszik, ha civilistával társalog. Andrássy gr. felel Jókainak. Hogy a honvédség harczképes legyen: óhajtja szónok, hogy a honv. lovasság és gyalogság száma növeltessék, jól felszereltessék, s jó tüzérséggel láttassék el, a közös hadsereg részéről. Ily értelemben szól még Horváth Jánosnak, s Keglevevics Bélának.

Végül Györffy az ellenzék álláspontját lelkes beszédével védi.

Ülés vége 2 órakor.

Belföldi hirek.

** Nagyváradon, tegnap papi értekezlet tartatott a bihari egyházvidéki ref. esperes-választásra vonatkozó ügyben.

** Temesvárról irják: Klapkának nincs ezután szándékában Magyarországon lakni, s helyette képviselőjelöltül Missicset emlegeti a hir.

** Kisujszálláson a „nemzeti kör“ e hóban rendezett tánczvigalmának jövedelméből a ref. egyház részére egy disses temetési gyászkocsit vásárolt.

** A szegedi várban mintegy 500 bünös van befogva, kik még ezután várják elitéltetésöket.

** Gyászhir. Néh. Lator Gábor országgyülési képviselő neje — Nagy-Szőlősön elhunyt.

** „Kitünő“ kis lány. Miskolczon e hóban egy 8 éves kis lány az algymnasiumi tantárgyakból kitünő eredménynyel tett vizsgát. A derék kis lány neve: Engel Róza Heves-Kömlőről.

** Kecskemétről a jogakademia igazgatója Hoffmann Pál általunk is — vázlatban — ismertetett országgyülési beszédére kijelenti, hogy Kecskeméten nem volt arra eset, miszerint valaki a jogot félév alatt elvégezte volna, s ott minden törvényszerüleg megy.

** Anyitrai honvéd zászlóalj lobogóját a folyó hó 7-kén szentelik fel, zászlóanya gr. Károlyi Alajosné lesz.

** Nagy Sombornál egy bátor kocsis 2 nőt szabaditott ki a megáradt folyó hullámai közül.

Fővárosi értesitő.

** A magyar mérnök-egylet a napokban tartá évi közgyülését Stoczek alelnöklete alatt. Az egylet tagjai száma jelenleg 1081. Ennyi tagja sem a párisi, sem a londoni hasonirányu egyleteknek sincs. A közgyülést d. u. 2 órakor az „István főherczeg“ szállodában tartott kedélyes társasebéd fejezé be.

** Az akadémia történelmi bizottsága mult évi müködéséről a közoktatásügyi séghez hosszabb jelentést terjesztett fel.

** A vizár veszélye — melyről tegnapelőtti lapunkban nehány szóval emlékeztünk nagyobb károkozás nélkül elmult. A Duna rendes medrében hullámzik s a jégdarabok a pest-margitszigeti ágban is teljes indulásban vannak.

** A nemzeti szinpadon még e hóban Temesvári Lajos, mult évben a debreczeni, jelenleg a kassai szinház tagja vendégszerepelni fog. Első fellépésére „Fernande“ van kitüzve.

** A m. t. akademi ösülése február 27-én ment végbe Horváth Mihály elnöklete alatt. El ször is Suhayda János l. t. olvasá fel emlékbeszédét Császár Ferencz felett. Utána áttértek a folyó ügyek tárgyalására. — Thaly Kálmán inditványozza, hogy néh. Nagy István septemvir hátrahagyott irományai szereztessenek meg az akadémia által; Ipolyi szintén sürgeti a gyors közbelépést. Ez ügyben a miniszterelnökhez feliratot fognak intézni, hogy a megvételt pártolólag elősegitse. — A Pestvárosa által inditványba hozott Eötvös emlék ügyében egy bizottmányt neveztek ki Horváth Mihály, Greguss A. Hunfalvi János, Arany J. és Ipolyi Arnold tagokból.

** Eötvös apotheosisa czim alatt rövid idön egy mülap fog megjelenni. A tiszta jövedelem fele a felállitandó Eötvös-szoborra fordittatik.

** P. Szathmári Károlynak az „Ország sebei“ czimu 4 kötetes regénye már elhagyta a sajtót.

** Szigligeti egy uj drámát végzett be, melynek tárgya a dán történelemből van meritve. Szigeti is irt két uj darabot.

** Xantus János tiszteletére barátai a napokban diszlakomát rendeztek. A jó kedély vidám pohárköszöntésekben nyilvánult leginkább. Xantust Kubinyi Ágost köszönté fel s ez alkalommal ezüst billikomot adott át neki, melyet barátai készittettek számára, a muzeum körüli fáradozásának elismeréséül.

** Benedek Aladár, ki nemcsak több tanujelét adá már szép költői tehetségének, hanem termékenységét is eléggé bebizonyitá, a mennyiben rövid idő alatt több kötetre terjedő munkálatot bocsátott világ elé — most ujabban „Hulló levelek“ czimü költemény-füzérre nyitott előfizetést, melynek határidejét márczius 10-ig meghosszabbitotta. A szinezett jeikéjes boritéku könyv előfizetési ára füzve 1 frt, aranykötésben 2 frt. Ez alkalommal Benedek A. előbb megjelent három költemény-gyüjteményét kedvezményáron 1—1 frtjával lehet megrendelni; összesen 3 frt, a „Hulló levelek“-kel együtt 4 frt.— Az előfizetési pénzek Benedek Aladárnak Pest, czimzendők. Megrendelések utánvéttel is elfogadtatnak.

Délutáni posta.

— Bécs, február 28-dikán. A lengyel klub elhatározta, hogy a galicziai resolutiót a képviselőház egyik legközelebbi ülésében benyujtja.

— London, febr. 28. A németek bevonulása Párisba holnap veszi kezdetét. 30,000 ember Kammke tbk. alatt megszállja a Szajnáig terjedő déli városrészt. A Szajna hidakat eltorlaszolják, s itt franczia őrséget állitanak fel. A német hadsereg átvonulása a béke ratificatiója után kezdődik.

— Berlin, febr. 28. A fegyverszünet márcz. 12-ig meghoszabbittatott; 3 napi előleges felmondás állapittatot meg a netaláni ellenségeskedések megkezdése előtt.

— Bordeaux, febr. 27. Egy Victor Hugo, Louis Blanc és 30 más republikánus képviselő által aláirt proclamatió mondja: Mi minden ügyletet és szerződést, valamint minden szavazást és plebiscitumot, melyek területátengedést jóváhagynak, előre is semmisnek nyilvánitjuk; a köztársaság Elsass és Lotharingia lakóinak megigéri, hogy e területet örökké fogja visszakövetelni. — Gambetta és Rochefort aláirása nem fordult elő a proclamatión. — A „France“ formaszerüleg megczáfolja Toursnak állitólag megkisérlett földulását. — A republikánus lapok a békeszerződésre vonatkozólag névszerinti szavazást sürgetnek a nemzetgyüléshen.

— Páris, február 27. A „Journal Officiel“ jelenti: Egy republikanus kiáltvány folytán a bastille téren a lázongók elfogtak egy rendőrügynököt, s bedobták a Szajnába, hol ez a vizbe fult. Egy törvényszéki hivatalnok, ki megakarta menteni, egy kaszárnyába volt kénytelen menekülni, nehogy őt is hasonló sors érje.

A „Debreczen“
ere leti

MAGÁNTAVIRATAI.

= **Bordeaux. febr. 28. Thiers a biztosokkal ma délután 2 órakor érkezett meg, s tüstént a nemzetgyülés irodájába ment, s ott elhatároztatott, hogy nyilvános ülés fog tartatni.**

= **London, márcz. 1. A „Times“ a békefeltételekben csak a megelőző fegyverszünet isméti meghosszabbitását látja. Longwy, Thionville Németországhoz csatoltatnak, Luneville, Nancy, s az északi várak meghagyatnak Franciaországnak. Frigyes Károly a Champagne fökormányzójává neveztetett ki. A császár a jövő héten Berlinbe megy. A német seregek ma vonulnak be Párisba.**

KÖZGAZDÁSZAT.

(e.) Debreczen, febr. 28-ki alsó és felső árak. 1 mérő buza 4.50, 5.—, 1 m. kétszeres 3.60, 4.—, 1 m. rozs 3.05, 3.15, 1 m. árpa 2.15, 2.25, 1 m. zab 2.—, 2.15. 1 m. tengeri 2.30, 2.45, 1 m. köles 2.20, 2.40, 1 m. köleskása 4.60, 1 zsák burgonya 1.20, 1 mázsa szalonna 27, 28, 29.50, 1 mázsa háj 30, 31, 32 frt.

A baromvásár nagy és élénk volt, ló, valamint szarvasmarha sok adatott el.

Időjárás. A nehány napi enyhe idő ma hajnal óta az erős északi szél következtében hüsre változott, s fagy, kevés zivatar is volt.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről márcz. 1-ről.

Arany . . . 5 frt 83 kr. | Ezüst. . 122 frt 25 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Magyar nyelven a 3-ik kiadás

Épen most jelent meg az Eggenberger-féle könyvkereskedésben Pesten, s kapható:

ifj. Csáthy Károly

gazdasági akademiai könyvárusnál

DEBRECZENBEN,

főtér 7-ik szám

AMOR és HYMEN

A szerelem és házaasság lefátyolozott titkai.

Nélkülözhetlen tanácsadó szerelmesek, jegyesek s uj házaspárok számára.

Ára 50 kr. Bérmentes megküldéssel 60 kr.

A megrendelés alkalmával a könyv árát is kérjük megküldeni.

Ujonnan felszerelt könyvkereskedésem, vidéki szives megbizásokat, az európai összes könyvkereskedésekkeli előnyös összeköttetéseimnél fogva a legnagyobb pontossággal s gyorsasággal ép ugy eszközöl, mint bármelyik fővárosi könyvárus.

82 1—3 **ifj. Csáthy Károly**
gazdasági akademiai könyvárus és kiadó.

Nyilt tér.

Nyilvános elismerés.

Boldogult nőm az Anker életbiztositó társulatnál magát családja javára 4000 ftg. biztositotta.

Ennek bekövetkezett halála után a fent nevezett társulat a biztositott összeget alapszabálya értelmében a legnagyobb pontossággal az itteni főügynöke, tekintetes ifj. Csáthy Károly ur által ki is fizette.

Midőn ezen loyalis eljárásért köszönetet mondanék, bár kinek ajánlom ezen társulatot.

Debreczen, 1871. év márczius hó 1-én.

81 1—3 **Fehér Herman.**

Kiadó szobák,

3 elkülönitett szoba, konyha, kamara, pintze, pünkösttől 1 vagy több évre Czegléd-burgundia utczában bérbe kiadó.

Értekezhetni helyben a 98. sz. a. háznál a tulajdonossal. 76 2—2

A legelegánsabb

férfi és gyermek disz- és utazóruhák

Magyarország

3 legnagyobb férfiruha-raktárában

Grünbaum és Weiner

magy. kir. udv. szabóknál

Pesten.

I. Deák-téren az ev. templom átellenében.
II. Hatvani-utcza és országut szegletén, a Zrinyi kávéház átellenében.
III. A régi szinházterén levő bazárban, a „Magyar király“ czimü szálloda átellenében.

Megrendelések a legpontosabban teljesittetnek.

Testhez nem jól álló ruhák kicseréltetnek! 80 1—3

Orvosi jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek jelenteni, hogy lakásomat 2170-ik szám alatt

a Teleky utczába a Greff-féle házba tettem át,

s rendelek a házon kivül, valamint a háznál leginkább

női betegségekben

naponkint d. u. 3-tól 4 óráig.

Szegény betegeknek d. u. 2-től 3 óráig minden dij nélkül állok rendelkezésére.

Tisztelettel

Dr. Deutsch Ferencz
gyakorló orvos.

64 4—50

Debreczen 1871. Nyomatja Telegdi L. betüivel Szőllősy M. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)